

Dnes v čísle:

Vladimír Mlynář studentům:
„Je to na vás!“
AFO 2002 filmové
i hudební...
Databáze ScienceDirect
Ohlédnutí za konferenci
Současný jezuitský konvikt

Žurnál

21**Ročník 11 • Vychází 8. března 2002****Polský velvyslanec v Olomouci**

Jeho Excellence **dr. Andrzej Krawczyk** (narozený 22. 10. 1954 v Ozorkově), mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Polské republiky v České republice, navštívil 7. 3. 2002 při

příležitosti zahájení knižního festivalu *Libri 2002* Olomouc. Jedním z hlavních bodů jeho programu byla návštěva naší univerzity spojená s besedou se studenty sekce polské filologie Katedry slavistiky FF UP. Ke krátké návštěvě Rektorátu UP pozvala dr. A. Krawczyka také rektorka UP prof. J. Mačáková, CSc. (na snímku).

Svou funkci v České republice plní dr. A. Krawczyk od roku 2001. Je absolventem Varšavské univerzity, kde na Katedře historie obhájil v roce 1982 doktorát. Zde také 13 let přednášel. Svou vědeckou práci zaměřil zejména na dějiny střední Evropy. Před odchodem do diplomatických služeb zastával významnou funkci generálního ředitele Kanceláře polského Sejmu a poradce dřívější předsedkyně vlády H. Suchocké. Později právě díky své specializaci působil jako poradce ministra v Odboru střední a jižní Evropy Ministerstva zahraničních věcí Polské republiky. Jeho Excellence je třetím velvyslancem od roku 1989 a stejně jako jeho předchůdci prof. J. Baluch a M. Pernal má k naší republice blízký vztah a hovoří dobře česky. Je autorem mnoha publikací, mj. *Pražské jaro*. Doufáme, že jeho návštěva povede k dalšímu rozvoji vzájemné spolupráce.

-pema-, foto -dan-

V úterý 5. 3. se velkém sále arcibiskupské kurie uskutečnila přednáška prof. P. Pithy na téma „*Hřich moderní doby*“, kterou uspořádala Moravskoslezská křesťanská akademie.

-red-, foto -tj-

Česká knižnice potřetí v Olomouci

Tradice a zvyky se mají dodržovat a dále rozvíjet. Proto potřetí v řadě zavítala v poslední únorový den na olomouckou univerzitu *Česká knižnice*, tedy přesněji lidé, kteří se kolem ní točí – profesori M. Cervenka, A. Stich, J. Holý a výkonná redaktorka dr. Z. Nováková.

Pro čtenáře věci neznalé na tomto místě uvedme: ČK je dlouholetá *ediční řada*, která ve svých více než dvou stech svazcích postupně soustředí všechna významná, podnětná a krásná díla, jež vytvořila naše literatura od svých staroslověnských, latinských a staročeských středověkých počátků přes humanismus, baroko, národní obrození, romantismus a realismus devatenáctiletého století až po moderní směry dvacátého a nejvýraznější spisovatele naší současnosti,

jak čtete v jejím nejnovějším katalogu. Dodejme ještě několik dalších zpřesňujících faktů. Edice byla založena v roce 1996, od r. 1998 vychází v Nakladatelství Lidové noviny, které vždy každého půl roku nabídne tři nové svazky. Finančně projekt zabezpečují Ministerstvo kultury ČR a Nadace Český literární fond. Řídí ho Rada ČK, již předsedá zmiňovaný prof. M. Cervenka a olomoucké barvy v ní hájí prof. E. Petrů z Katedry bohemistiky. A ještě jednou nahlédneme do katalogového materiálu a ocitujeme: *Vědecká spolehlivost, tj. věrnost původnímu znění i pravopisná úprava, vychází z vědeckých zásad textové kritiky. Komentáře,*

Dokončení na str. 2

Další informace k volbám do Akademického senátu UP

Akademický senát UP na svém zasedání dne 27. 2. 2002 vyhlásil volby do AS UP, které proběhnou v týdnu od 15. 4. 2002. Přesné termíny voleb stanoví akademické senáty jednotlivých fakult.

Členové akademické obce UP mohou navrhnout kandidáta do AS UP z řad členů akademické obce UP do 29. 3. 2002. U každého kandidáta je třeba uvést rok narození a jeho pracoviště nebo studijní program a studijní obor. Návrh zašlou prostřednictvím sekretariátu akademického senátu příslušné fakulty předšedovi Hlavní volební komise AS UP. Kandidátní listina bude zveřejněna do 8. 4. 2002 na vývěsních tabulích všech součástí UP (úředních deskách).

Předsedy volebních komisí na jednotlivých fakultách byli jmenováni: CMTF – Ing. P. Šimara, LF – D. Jelenová, FF – I. Beneda, PŘF – RNDr. L. Kvítek, CSc., PdF – PaedDr. J. Svobodová, FTK – RNDr. M. Janura, PF – M. Tomoszek. Tito předsedové zároveň tvoří Hlavní volební komisi, jejímž předsedou byl jmenován Ing. P. Šimara.

Volebními místy jsou jednotlivé fakulty. Volební místnosti budou oznámeny současně se zveřejněním kandidátní listiny.

-red-

Ve středu 6. 3. byla v prostorách Knihkupectví Velehrad zahájena výstava digitálních fotografií **I. Bartečka jr.** (na snímku) nazvaná „*Mezi Ríem a Caracem*“. Výstava potrvá do 6. 4.

-red-, foto -tj-

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Stručně

Pod záštitou Arcibiskupství olomouckého, Velitelství pozemních sil Armády ČR, Rektorátu UP, Statutárního města Olomouce, Krajského úřadu Olomouc a Okresního úřadu Olomouc a za spolupráce olomouckých společenských organizací a institucí se na Žižkově nám. 7. 3. 2002 uskutečnila oslava **152. výročí narození prezidenta T. G. Masaryka.** * * *

Ve čtvrtek 7. 3. začaly **LIBRI 2002** – 17. knižní veletrh a 8. ročník Literárního festivalu, které potrvají do 9. 3. * * *

V rámci cyklu přednášek Katedry dějin umění FF UP přednášel 7. 3. **prof. R. Chadraba** na téma „Stopy kolonizace v místních názvech a kultech“.

-red-

Vyhlášení voleb do Akademického senátu PdF UP

Akademický senát Pedagogické fakulty UP svým usnesením ze dne 28. 2. 2002 vyhlašuje volby do Akademického senátu PdF UP.

První kolo voleb se uskuteční 15. a 16. 4. 2002 od 9 do 13 hod.

Jestliže se nezúčastní voleb (podle § 26 odstavce 1 zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách) nejméně 30 % členů akademické obce PdF UP, budou se volby opakovat ve dnech 22. a 23. 4. 2002 od 9.00 do 13.00 hod., popřípadě 29. a 30. 4. 2002 od 9.00 do 13.00 hod.

Předsedkyní hlavní volební komise je studentka M. Strnadlová (4. ročník pedagogika – sociální péče).

Návrhy na kandidáty do AS PdF UP je nutno předat v písemné podobě prostřednictvím Kanceláře AS PdF UP předsedovi hlavní volební komise AS PdF UP do 29. 3. 2002 do 12 hod.

Volební místnosti budou zveřejněny 25. 3. 2002.

Seznam kandidátů zveřejní hlavní volební komise 8. 4. 2002 na úřední desce AS PdF UP.

Volby do Akademického senátu PdF UP se řídí *Volebním a jednacím řádem AS PdF UP*, který vešel v platnost dne 27. 2. 2002.

Za AS PdF UP
doc. L. Ludíková, CSc., předsedkyně AS PdF

Český a japonský management

Kabinet aplikované ekonomie FF U pořádá v pondělí 11. 3. 2002 v 16.30 hod. ve velké učebně (Křížkovského 10) přednášku Ing. R. Tesaře, manažera pro vnější záležitosti firmy *Toray Prostějov*, na téma *Uplatňování manažerských metod českým a japonským managementem.*

-kae-

Jen několik řádků

Jak tomu rozumím

Z odpovědí tří děkanů (viz Žurnál UP č. 20) vyplývá, že 1. na jednoduchou otázku ohledně grantů nelze konkrétně odpovědět kvůli výpočetnímu vzorci; 2. jestliže pracovník získá grant, vedení FF jeho pracovišti žádné peníze nepřidá; 3. na LF zvýší grantový úspěch osobní hodnocení a dá odměnu příslušnému pracovníkovi a jeho kolegům na pracovišti, eventuálně povolí pracovišti místo pro dalšího zaměstnance; 4. na PdF UP tyhle prostředky vynaloží zčásti na výzkumný záměr a zbytek rozdělí mezi obory (katedry) podle toho, jak moc se zasloužily o vědecký výkon

Tři fakulty a tři různé přístupy. Který motivuje nejlépe ke zvýšení vědeckého výkonu a k účasti v grantových soutěžích? Nejhorší by bylo dotovat těmito penězi běžný provoz pracoviště, např. výukový či zdravotnický. Znamenalo by to popření smyslu měření tzv. tvůrčího výkonu, kterým je podpora výzkumu a vývoje na VŠ, a tím jejich kvalita v dimenzi nejen národní.

M. Hejtmánek

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •

Ze zasedání Akademického senátu UP

Ve středu 27. 2. zasedal Akademický senát UP. Vedení UP předložilo senátu základní údaje o konečných výsledcích hospodaření UP, podrobná informace o hospodaření UP v roce 2001 bude předmětem Výroční zprávy UP. AS UP vzal předložený informativní materiál na vědomí.

Rektorka UP předložila senátu návrh na rozdělení neúčelových dotací. Ve srovnání s rokem předchozím je dotace VČP vyšší o 67 403 tis. Kč a dotace NIVV o 1 702 tis. Kč. Doc. J. Stefanides upozornil na problémy FF UP, jež jsou dány vyšší koeficientu, podle kterého jsou přidělovány finanční prostředky. Na fakultě vzniká rozdíl mezi přidělenými prostředky a skutečně vynaloženými náklady. Finanční ohodnocení zaměstnanců FF v nadtarifní části mezd je nižší oproti ostatním fakultám i IC UP. K tomu, aby se fakulta dostala na průměr UP v nadtarifní části, potřebovala by podle propočtů FF asi osm milionů Kč navíc ve svém rozpočtu. Rektorka UP uvedla, že všechny fakulty musí i jiným způsobem než z dotace přispívat na provoz fakulty. K problematice podal doc. J. Stefanides návrh usnesení, které obsahovalo požadavek na řešení dané situace FF UP; AS UP toto usnesení nepřijal a navržené dělení neúčelových neinvestičních dotací MŠMT pro rok 2002 schválil (viz také Žurnál UP č. 20, str. 1).

AS UP schválil předložené změny *Statutu UP* v příloze č. 2 – *Seznam akreditovaných studijních programů na PdF*. Seznam bude rozšířen o doktorský studijní program *pedagogika* ve studijním oboru *pedagogika* a doktorský studijní program *specializace v pedagogice* se studijním oborem *hudební teorie a pedagogika*. AS UP dále schválil *Jednací řád Vědecké rady PdF UP* a *Volební a jednací řád Akademického senátu PdF UP*. Pro nutnost projednání vzniklých připomínek ke zřízení nového pracoviště

Česká knižnice potřeží v Olomouci

připojené ke každému svazku, nechtějí autoritativně vykládat, co chtěl básník říci, ale počítají s přemýšlivým, umělecky citlivým publikem a s jeho iniciativou. Nabízejí proto především informace o okolnostech vzniku textů, významech symbolů a dobových odkazů, o kulturně historických souvislostech podstatných pro samostatné čtenářovo rozvinutí významového potencialu díla.

A právě letošní setkání bylo zasvěceno podstatnému editorskému problému, který byl v posledních týdnech diskutován na stránkách odborných časopisů, ale i běžných deníků (odtud název improvizované přednášky *Česká knižnice – k veřejné textologické diskusi*). Debatěři si v podstatě pokládají jedinou otázku: nakolik správně připravený/upravený text předkládáme čtenářům v našich dnešních vydáních? Nenarušujeme zásadně a negativně svými kroky – zvláště v rovině úprav podle aktuálních jazykových normy – původní patinu uměleckého díla? Není správná ona cesta, kterou zvolila škola doc. J. Brabce při vydávání *Spisů Jaroslava Seiferta*, kdy se v poznámkovém aparátu objevují všechny doposud uveřejněné varianty textů, včetně zjevných tiskařských omylů? Odpo-

FFUP – *Institutu pro technologii podnikání ve společnosti (INSTEP)* bylo schválení tohoto materiálu odloženo.

Prorektor UP doc. R. Horák, CSc., se obrátil na senátory s požadavkem, aby předložili návrhy na rozdělení kompetencí na UP a návrhy změn stávajícího *Vnitřního mzdového předpisu UP*. Dále vyzval senátory, aby se vyjádřili, zda má být pracovník placen za výkon, nebo za funkci, k zaměstnávání důchodců apod.

AS UP schválil harmonogram vyhlášení voleb do AS UP a jmenování *Hlavní volební komise*, jejímž předsedou je Ing. P. Šimara (další informace viz níže).

Senátoři vyjádřili souhlas s přihlášením univerzity k dokumentu *Magna Charta Universitatum*.

Rektorka UP informovala o návržení doc. V. Řehana do předsednictva Grantové agentury ČR pro obor společenské vědy a o plánované schůzce se studenty, která se uskuteční 13. 3. v 15 hod.

Ze zápisu z jednání Akademického senátu UP vzbudila

-ano-

Redakční rada ŽUP na CVT

Redakční rada Žurnálu UP se sešla 1. 3. v Centru výpočetní techniky UP. Jednání se účastnil ředitel CVT UP RNDr. F. Zedník, který členům rady přiblížil výsledky a záměry tohoto pracoviště. Po zhodnocení posledních čísel Žurnálu UP shledli členové rady klimaticky zvanou místnost s „počítačovým srdcem“ UP, nahledli také do učebny, kde zrovna probíhala výuka – řešení rovnic a nerovnic. O aktivitách CVT UP přinese Žurnál UP informativní článek v některém ze svých dalších čísel.

-red-

Dokončení ze str. 1

věd přítomných lze shrnout jediným slůvkem, které zaznělo z pléna z úst renomovaného lingvisty prof. M. Komárka: Ne! Navíc sám otázku jazykových úprav, jejichž cílem je zpřístupnění textu soudobému čtenáři, odstranění všeho, co by mu bránilo v jeho co nejpřímějším vnímání, považuje za dávno vyřešenou a žhavost takovýchto textologických diskusí za vyhořelou.

A abych nezapomněl. Představovaly se také nové svazky: román J. Zeyera *Jan Maria Plojhar*, prózy *Nikola Šuhaj loupežník* a *Golet v údolí I*. Olbrachta a *Soubor díla K. Michala*. O ten poslední se i soutěžilo. Uhodli byste správnou odpověď na otázku *Jak se jmenoval Karel Michal svým občanským jménem?* Program hostů poté pokračoval jednak na fakultě setkáním se středomoravskými novináři, jednak za jejími branami v Českém rozhlasu Olomouc a v příjemné restauraci Chalupa na Svatém Kopečku. Ale tam už se o CK příliš nemluvalo, protože i bohémisté jsou jen prostí smrtelníci, a navíc se jedlo a pilo výhradně za své...

PhDr. P. Hanuška, Ph.D.,
odborný asistent Katedry bohemistiky FF UP,
foto -tj-

NA PULTECH KNIHKUPECTVÍ

Knižní tipy

Tento týden nabízí *Knihkupectví Studentcentrum* jako doplňkovou literaturu studentům mimo jiné i následující novinky:

J. Křivohlavý: *Psychologie nemoci* (Grada),
Z. Veselovský: *Obecná ornitologie* (Academia),
Kolektiv: *Encyklopedický atlas hudby* (dotisk, NLN),
L. Wittgenstein: *Modř a Hned kniha* (Kalligram),
J. Kvasnica: *Statistická fyzika* (Academia).

Kompletní aktuální nabídku naleznete na www.studentcentrum.cz.

-for-

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •**Vladimír Mlynář studentům: „Je to na vás!“**

S touto výzvou se na studenty UP v průběhu diskuse, která se z iniciativy Spolku studentů FF UP uskutečnila v pondělí 4. 3. ve vysokoškolském F-klubu na Křížkovského ul., obrátil poslanec Unie svobody V. Mlynář hned několikrát: v souvislosti s otázkou o tzv. problému vyrovnání se s komunistickou minulostí uvedl, že jeho současná podoba je podle jeho názoru příliš schematická (a souvisí se stavem dnešní justice) a její objektivní posouzení náleží až dnešní generaci mladých lidí nezatížených osobní zkušeností s bývalým režimem. Druhou významnou roli přisoudil V. Mlynář současným vysokoškolákům ve vztahu politiků k otázkám financování vysokého školství – bez tlaku a aktivní účasti vysokých škol v prosazování úřední jako jedné ze společenských priorit se podle V. Mlynáře politici k razantním změnám neodhodlají. Jako důvod přítom uvedl „zbabělost“, která odrazuje politiky od zavádění nepopulárních opatření, mezi které patří mj. i otázka školného na vysokých školách. Podle jeho slov přitom v případě nepřijatého zákona o změně financování vysokých škol, který před časem předložil sněmovně jeho stranický kolega P. Matějů, šlo především o snahu umožnit přístup k vysokoškolskému studiu většímu počtu zájemců a postupně dospět k vyšší vzdělanostní úrovni české populace. Po ujištění, že mezi přítomnými (kromě zástupců redakcí Žurnálu UP a Vodopádu) nejsou přítomni žádní novináři, připojil vlastní doporučení vysokým školám, jak důsledkům politické „zbabělosti“ alespoň zčásti vzdorovat: protestní stávkou v době přijímacích řízení.

K dalším tématům, která přítomné studenty zajímala, patřily otázky týkající se vlastní sebereflexe a osobních zkušeností z oblasti politiky současných parlamentních stran (včetně čtyřkoalicionních sporů), hranice svobody slova a projevu, problému legalizace měkkých drog, registrovaného partnerství aj.

Setkání se studenty mělo oboustranně velmi neformální charakter, k němuž přispěla i další aktuální role bývalého šéfredaktora týdeníku Respekt a nynějšího

poslanca US: jak na sebe V. Mlynář prozradil, v těchto dnech ukončil první semestr studia na Ekonomicko-správní fakultě MU v Brně (s průměrem 2). Možná i tato okolnost nakonec překryla původní obavy organizátorů, že by snad mohlo jít o předvolební mříž – účastníci jeho (v rámci možnosti) sympaticky otevřený projev ocenili závěrečným potleskem; pokud by však V. Mlynář chtěl, může si pomyslné „body“ přece jen připsat k dobru – přinejmenším se mu podařilo splnit avizované očekávání, tj. „prokázat schopnost argumentace a logického myšlení bez použití klišé televizních debat“.

-mav-, foto -tj-

Mistrovství ČR neslyšících v alpském lyžování

Ve dnech 25. – 27. 2. 2002 uspořádal olomoucký oddíl neslyšících sportovců SKIVELO Olomouc z pověření Českého svazu neslyšících sportovců a ve spolupráci s Katedrou aplikované tělesné výchovy FTK UP Mistrovství ČR neslyšících v alpském lyžování na Pradělu – Ovčárně.

Na startu se prezentovalo 33 závodníků. V pondělí 25. 2. se závodilo ve slalomu, který v kategorii starších žáků vyhrál L. Žmolík (SKIVELO), mezi dorostenci byl nejlepší K. Panský (SKIVELO) a mezi muži P. Pastrnek (SKIVELO). Kategorii starších žáků vyhrála M. Mejstříková (SKN Valašské Meziříčí) a kategorii dorostenek Z. Strunová (SKIVELO).

Závod v obřím slalomu plánovaný na úterý 26. 2. byl pro velmi nepříznivé povětrnostní podmínky odlo-

žen na následující den. V kategorii starších žáků v něm zvítězil M. Látal (SKIVELO), v kategorii dorostenců K. Panský (SKIVELO), mezi muži byl nejlepší P. Pastrnek (SKIVELO), ze starších žáků byla nejrychlejší M. Mejstříková (SKN Valašské Meziříčí) a z dorostenek L. Prokešová (TJ Spartak Praha).

Technický servis, úpravu tratí a rozhodčí zajistil pro Mistrovství ČR neslyšících J. Figura se svými spolupracovníky, kteří mají velké pochopení pro sluchově postižené sportovce. Za krásné ceny pro vítěze děkují neslyšící lyžaři Ing. O. Kaděrkovi a HELIA-SPORTU Olomouc.

O. Panský, SKIVELO Olomouc

AFO 2002 „... a co dál, dokumente?/What's Up, Doc?“**AFO 2002 filmové i hudební...**

Během letošního festivalu Academia film Olomouc se jako každým rokem uskuteční řada doprovodných akcí. Kromě odborných seminářů, které se letos budou odehrávat především v Besedním sále Muzea umění, se festivaloví diváci budou moci vypravít do kin Metropol a Central a do Divadla hudby na zajímavé koncerty a filmové projekce. V pondělí 22. 4. festival zahájí společné vystoupení jazzového klavíristy E. Víklického a Z. Lapčíkové, zakončení v neděli 28. 4. obstará koncert J. Stivína a tanečního old-time bandu ze Slovenska *Funny Fellows*. Od úterý 23. 4. do soboty 27. 4. bychom se měli v podvečerních časech v Divadle hudby setkávat s dobrou muzikou – namátkou se skupinami *Klar, Jablkoň, Jarret* či s olomouckými *La Jazz kygna*.

Doprovodný filmový program letos obstará výběr celovečerních titulů z domácí i světové tvorby – ke shlédnutí v kině Central od 20 hodin budou kupříkladu filmy *Nachové plachty, Rok d'ábla, Kandahár*, a například i oscarový snímek s tematikou holocaustu s názvem *Do cizí náruče*. Akce probíhající pod hlavičkou AFO letos doplní i předběžný program na olomouckém Horním náměstí, do něhož se může zapojit jakýkoli zájemce s chutí předvést své veřejné hudební nebo jiné vystoupení. Pokud máte zájem, kontaktujte festivalový štáb AFO na e-mailové adrese info@afo.cz. Těšíme se na vaše návrhy.

P. Peč, tiskový mluvčí AFO 2002

**ZPRÁVY, INFORMACE,
OZNÁMENÍ****Děkan Přírodovědecké fakulty UP v Olomouci vypisuje
třiletý prezenční a pětiletý kombinovaný
doktorský studijní program**

v oborech: algebra, matematická analýza, přibližná a numerické metody, aplikovaná matematika, obecná fyzika a matematická fyzika, fyzika kondenzovaných látek, přístrojová fyzika a metrologie, optika a optoelektronika, biofyzika, organická chemie, analytická chemie, anorganická chemie, fyzikální chemie, botanika, ekologie, zoologie pro absolventy vysokých škol stejného nebo příbuzného zaměření oboru.

Přihlášky se mohou podávat do **31. 5. 2002** na adrese PrF UP Olomouc, oddělení vědy, tř. Svobody 26, 771 46 Olomouc. K přihlášce je nutné přiložit životopis a ověřený opis diplomu. Dále je možné k přihlášce přiložit seznam publikovaných prací a jiné doklady vědecké činnosti a případný doklad o státní jazykové zkoušce.

Přijímací pohovory se budou konat v týdnu od **17. – 21. 6. 2002**. Součástí přijímacího pohovoru bude prověření znalosti světového jazyka u uchazečů, kteří nemají odpovídající jazykovou zkoušku.

Přihlášky se mohou vyzvednout na oddělení vědy (L. Horáková), kde budou od 10. 4. 2002 k dispozici také rámcová témata disertačních prací, která budou po tomto datu zveřejněna na internetových stránkách UP v Olomouci (www.upol.cz).

-prf-

Přednáška k počtě J. L. Fischera

Přednáška k počtě J. L. Fischera se uskutečňuje jednou ročně jako projev ocenění významu osobnosti prvního rektora obnovené olomoucké univerzity. Koná se zpravidla v listopadu.

K jejímu přednesení vybere k tomuto účelu rektorem UP jmenovaná výběrová komise významnou českou či zahraniční osobnost z kterékoliv vědní oblasti.

Kterýkoliv člen akademické obce může podat svůj návrh na kandidáta přednášky. Součástí tohoto návrhu musí být stručné zdůvodnění. Návrhy budou zasílány prorektorovi pro vědeckobadatelskou činnost do **15. 5. 2002**.

Členem výběrové komise je prorektor pro vědeckobadatelskou činnost a zástupce každé fakulty. Výběrová komise tajným hlasováním zvolí tři kandidáty: na první místo zařadí toho, který obdržel nejvíce hlasů.

Kandidát, který byl navržen výběrovou komisí (obdržel nejvíce hlasů) je oznámen Vědecké radě UP. Ta vyjádří svůj souhlas s navrženým kandidátem hlasováním.

-vv-

HABILITACE**Pedagogická fakulta UP**

Děkan a Vědecká rada PdF UP zvou všechny zájemce na habilitační přednášku **PhDr. Julia Sekery, CSc.**, odborného asistenta Katedry pedagogiky na Pedagogické fakultě Ostravské univerzity, na téma *Mezlidáské vztahy jako faktor působení pedagogického ústavního zařízení*.

Přednáška se koná v rámci habilitačního řízení v oboru pedagogika v průběhu veřejné části zasedání Vědecké rady PdF UP dne 13. 3. 2002 v 15 hod. Jednání Vědecké rady probíhá v aule PdF UP, přizemí hlavní budovy na Žižkově nám. 5.

Předložená habilitační práce má název *Řízení pedagogických a sociálních institucí výchovného charakteru*.

Členy habilitační komise jsou prof. V. Kovářiček, CSc. (předseda; PdF UP), prof. M. Prádka, DrSc. (PdF MU Brno), doc. J. Pelikán, CSc. (FF UK Praha), doc. O. Obst, CSc. (PdF UP) a doc. L. Langr, Ph.D. (PdF OU Ostrava).

Oponenty jsou doc. S. Střelec, CSc. (PdF MU Brno), doc. D. Šimek, CSc. (FF UP) a doc. O. Obst, CSc. (PdF UP).

-pdf-

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Děkan Přírodovědecké fakulty UP vyhlašuje **Soutěž o nejlepší studentskou práci v oboru přírodních věd ve školním roce 2001–2002**

Soutěže se mohou účastnit všichni studenti PŘF UP, studenti sesterských přírodovědných fakult včetně zahraničních. Soutěž se uskuteční ve dvou sekcích magisterských studijních programů (sekce nediplomových a sekce diplomových prací) a v sekci doktorského studia.

K účasti je nutné odevzdat práce v písemné podobě (nejlépe v publikační formě; maximální rozsah 20 stran včetně obrázků a grafů) na sekretariátu kateder PŘF do **5. 4. 2002**. V sekci doktorského studia je povinná publikační forma předkládané práce a doporučuje se anglický jazyk. Obhajoby studentských prací proběhnou v týdnu od 22. 4. do 26. 4. 2002 formou ústní nebo nástěnkové prezentace. Obory, ve kterých bude studentská soutěž organizována jsou: fyzika, matematika, informatika, chemie, biologie, ekologie, geologie s geografii.

Práce, které se umístí na prvním místě, budou oceněny **Cenou děkana PŘF**.

-prf-

Literární soutěž pro studenty UP

Připomínáme, že uzávěrka 8. ročníku veřejné literární soutěže pro studenty UP, kterou vyhlásila rektorka UP, je **29. 3. 2002**. Informace o podmínkách a termínech soutěže naleznete na webových stránkách UP www.upol.cz (vrubrice *Aktuality*).

-red-

Výběrové řízení na místo referentky

Centrum pro práci s patristickými, středověkými a renesančními texty (CMTF UP) přijme pro olomoucký sekretariát referentku s nástupem k 1. 4. 2002. Požadujeme SŠ vzdělání, znalost angličtiny, práce na PC, organizační schopnosti. Konkurs se bude konat ve dnech 20. – 21. 3. v sekretariátu Centra, Křížkovského 8, Olomouc. Nabídky je možno podávat na tel. 068/5631131; e-mail: centrum@cmtfnw.upol.cz s připojením stručného životopisu.

-red-

Nabídka lyžařských zájezdů

Akademik sport centrum UP nabízí následující lyžařské pobyty pro studenty i veřejnost:

– **Jeseník – Barborka** – 23. – 28. 3. 2002; doprava autobusem, strava v ceně; cena 1 725 Kč pro vlastníky ASC průkazu, 1 895 Kč pro ostatní. Zdarma výuka na snowbladech skoleným instruktorem.

– **Praděd – jednodenní lyžařské zájezdy** v termínech: 22. 3., 5. 4., 12. 4.

Odjezd od koleje 17. listopadu vždy v 7 hod. (doprava autobusem), cena 150 Kč. Přihlášky je nutno podat vždy do úterý před odjezdem a současně s přihlášením zaplatit požadovanou částku.

– **Rakousko – ledovec Molltal – 6. – 11. 4. 2002 (5 až 6 dnů lyžování)**.

Zájemcům, kteří projevili zájem, ale do konce února neuhradili 50% zálohu, nebude již zálohováno místo. V případě zájmu je nutné se přihlásit a uhradit celou částku.

Na všechny uvedené akce je možné se informovat a přihlásit v Akademik sport centru UP v Olomouci-Neředíně, budova FTK UP, 3. patro, čís. 329, 315, 312, tel: 563/ 6450, 6455, 64 52.

-asc-

Oprava

V Žurnálu UP č. 19 (str. 7) jsme uveřejnili stručnou informaci k fotografii výtvarného díla instalovaného na nádvoří Rektorátu UP, ve které jsme nesprávně uvedli jméno autorky a charakterizaci její práce. Autorkou tří postav vytvořených z drátěného pletiva je **V. Selingerová**, která své dílo charakterizovala jako „nahrátka zhmotnělý sen o tanci“.

Autorce i čtenářům se omlouváme.

Redakce ŽUP

UNIVERZITNÍ PRACOVISŤE INFORMUJÍ

Skončil první semestr Univerzity třetího věku

Zkratka U3V (Univerzita třetího věku) se již dostává do povědomí občanů, protože její první semestr skončil – pro všechny více než úspěšně, protože je při tomto typu zájmového studia spíše výjimkou, že si studenti zvolí náročnější variantu zakončení semestru – kolokvium.

U oboru *zdraví a nemoc* to bylo téměř 90 % studentů. Podmínkou pro udělení zápočtu bylo odevzdání hodnocení modulu, pro kolokvium studenti použili teze, které obdrželi po skončení každé přednášky a samostudiem doplnili potřebné vědomosti. O názor na první semestr jsme požádali garanta 1. studijního oboru MUDr. M. Blahu: *Jsem lékař, ne pedagog, a tak pro mne bylo spojeno zahájení cyklu přednášek U3V s obavami z kroku do neznáma. Velmi příjemné bylo zjištění, že jsem se setkal s pozornými a trpělivými studenty, kteří měli dobré teoretické znalosti v oboru, podložené i svou bohatou životní zkušeností. Oceňuji jejich touhu po vědění, odvahu prověřit si své znalosti při kolokviu a doufám, že i nadále s nimi budu moci na půdě Občanské akademie sdílet radost z poznání.*

Druhá skupina absolvovala šest přednášek a seminářů z oboru *psychologie*. Vzhledem k tomu, že potleskem vítali garanta oboru PhDr. J. Svobodu na počátku každé přednášky, není pochyb o jejich spo-

kojenosti. Vážili si jeho odbornosti, přístupu ke studentům i jeho skvělého výkladu, 96 % studentů se přihlásilo ke kolokviu. Někteří z nich uvedli, že kromě tezí prostudovali osm odborných titulů z oblasti psychologie. Využili též možnosti navštívit Informační centrum a informace dohledávali na internetu. Ke zkušenosti s výukou na U3V PhDr. J. Svoboda uvedl: *Ačkoliv se lektorské činnosti věnuji dvacet let, díky U3V jsem získal poprvé možnost nabízet souvislé informace věkové kategorii občanů nad padesát let. Jejich přístup mne zaskočil. Tak vysokou míru angažovanosti a poctivosti při studiu jsem neočekával. Rád bych proto využil tuto možnost a jim – stejně jako organizátorům – poděkoval za novou zkušenost. S úctou přeji všem zaangażovaným hodně elánu do dalšího studia.*

Začal druhý semestr. A co přeje všem studentům ředitel Obchodní akademie a SOŠ a VOŠ Ing. J. Halašta? *Neztrácejte počáteční touhu po vzdělání a pracovní iniciativu. Druhý semestr, který je zaměřen v jednotlivých skupinách na sociologii a počítačovou gramotnost, vám umožní ještě více proniknout do moderních informačních technologií a ještě intenzivněji studovat přednášenou problematiku. Držím vám palce a vydržte. Děláte radost nejen přednášejícím, ale i nám organizátorům.*

PaedDr. V. Facová, třídní učitelka jedné skupiny U3V

Databáze ScienceDirect

Před několika měsíci jsme získali zkušební přístup do databáze *PhysicsDirect* (součást *ScienceDirect*), o který byl velký zájem především z řad přírodovědců. Na základě dobrých zkušeností jsme požádali o konsorciální přístup do *ScienceDirect*, který nabízí přístup k plným textům časopisů nakladatelství *Elsevier Science*, doplněných o další vybrané tituly.

Na adrese <http://www.sciencedirect.com> je možno získat plné texty časopisů z matematiky, fyziky, medicíny, chemie, ale i z humanitních a společenskovedních oborů.

V současné době je přístup nejen ke konsorciálním titulům, ale k plným textům téměř celé kolekce.

PhDr. L. Slezáková, Knihovna UP

Nová rubrika na internetových stránkách UP

Pro zahraniční návštěvníky UP, studenty, zahraniční pedagogy a účastníky konferencí je určena nová rubrika *VISITORS* na anglické verzi univerzitních webových stránek (www.upol.cz/UP_En/). Jejím cílem je usnadnit vyhledávání základních informací o cestování do České republiky a orientaci v Olomouci a na univerzitě, a to v rozsahu od všeobecných údajů o ČR, měně, svátcích, vysokém školství v ČR a Olomouci až po praktické informace o získávání víz, ubytování na kolejích a možnostech využití volného času.

-dan-

YDAVATELSTVÍ UP

Únorová produkce

Fakulta tělesné kultury

Šopková, J. a kol.: *Programované učební postupy v akrobacii*. 2., uprav. vyd., 72 s.

Filozofická fakulta

Reiterová, E.: *Projektivní Test tří stromů*. 1. vyd., 180 s.

Sobotková, M., Fiala, J. (uspořadatelé): *Nová generace české polonistiky*. Sborník referátů ze studentské vědecké konference. 1. vyd., 244 s.

Lékařská fakulta

Jirka, Z. a kol.: *Speleoterapie. Principy a zkušenosti*. 1. vyd., 284 s.

Koukalová, D. a kol.: *Microbiology I*. 1. vyd., 62 s.

Šimánek, V. (editor): *Biomedical Papers*. Volume 145, Number 2., 114 s.

Pedagogická fakulta

Ludíková, L., Balunová, K., Heřmánková, D.: *Kapitoly z rané výchovy dítěte se zrakovým postižením*. 1. vyd., 72 s.

Serafín, Č.: *Technické praktikum z elektrotechniky a elektroniky*. 1. vyd., 114 s.

Souralová, E. a kol.: *Služby Centra pomoci handicapovaným*. 1. vyd., 24 s.

Spurný, L., Šafařík, J.: *Kapitoly z dějin evropské hudby*. Od gregoriánského chorálu po Monteverdiho. 1. vyd., 98 s.

Krobotová, M., Jodasová, H.: *Lexikologie a tvoření slov*. 1. vyd., 48 s.

Přírodovědecká fakulta

Hajn, V.: *Antropologie II*. 2., doplněná a přeprac. vyd., 208 s.

Machala, F., Slezák, V.: *Geometrie grup kolineací*. 1. vyd., 100 s.

Voženílek, V.: *Integrace GPS/GIS v geomorfologickém výzkumu*. 1. vyd., 186 s.

Vysoudil, M.: *Ochrana ovzduší*. 1. vyd., 116 s.

Jurčák, J.: *Základní praktikum z botanické mikrotechniky a rostlinné anatomie*. 2. vyd., 104 s.

Molnár, J.: *Planimetrie*. 1. vyd., 130 s.

Létal, A., Szczyrba, Z., Vysoudil, M.: *Česká geografie v období rozvoje informačních technologií*. Sborník příspěvků Výroční konference České geografické společnosti vydaných na CD.

Jurčák, J.: *Základní praktikum z botanické mikrotechniky a rostlinné anatomie*. 2. vyd., 104 s.

Rektorát UP

Glenn, Jerome, C., Gordon, Theodore, J.: *Stav budoucnosti*. Vybrané kapitoly z let 1999–2001. Překlad J. Svoboda. Editor českého vyd. P. Nováček. 1. vyd., 118 s.

Středisko distančního vzdělávání

Mencí, A.: *Zdroje žurnalistických informací*. 1. vyd., 82 s.

Mlčoch, M.: *Charakteristické rysy jazyka psané sportovní žurnalistiky*. 1. vyd., 48 s.

Pokorná, D.: *Efektivní komunikace*. 1. vyd., 48 s.

Centrum otevřeného a distančního vzdělávání

Čihovský, J.: *Úvod do sociologie*. 1. vyd., 54 s.

-kop-

Z VĚDECKÝCH PRACOVÍŠŤ UP**Dvacet let Oddělení alergologie a klinické imunologie Lékařské fakulty UP**

Tradice léčby alergických chorob v olomouckém regionu se datuje od obnovení Lékařské fakulty UP v roce 1946, kdy byl vedením II. interní kliniky pověřen prof. Amerling, který se s problematikou alergických onemocnění seznámil na Pasteurově institutu v Paříži. Jeho zásluhou bylo v roce 1948 otevřeno v Lipníku nad Bečvou detašované pracoviště II. interní kliniky, specializované na léčení chorob alergických a zažívacích. O tři roky později bylo toto pracoviště přesunuto na II. interní kliniku, kde byl jeho vedením pověřen MUDr. H. Malota. Specifická problematika a zvyšující se počet pacientů s alergickými onemocněními si vyžádaly vybudování samostatného specializovaného oddělení, jehož lůžková část byla otevřena v roce 1973 v areálu Léčebny respiračních chorob v Pasece u Šternberka. V čele stál zcela logicky opět doc. H. Malota, CSc.

Alergologické oddělení v Pasece, ve své době jediné lůžkové oddělení svého druhu v tehdejší Československu, mělo všechny nevýhody odloučeného pracoviště: chyběl bezprostřední kontakt s příjmovou ambulancí a problematičké bylo i zajišťování intenzivní péče o pacienty s akutními, život ohrožujícími stavy. Tyto nedostatky vedly k vybudování nového, moderního *Oddělení alergologie a klinické imunologie* v areálu olomoucké Fakultní nemocnice, které bylo slavnostně otevřeno v roce 1982. Po odchodu doc. H. Maloty do důchodu v roce 1987 převzal vedení oddělení jeho žák MUDr. S. Boháč.

V jedné budově jsou soustředěna ambulantní a dvě lůžková oddělení spolu s laboratořemi umožňujícími provádět specializovanou imunologická vyšetření. Navíc je toto oddělení úzce spjato s dalšími příbuznými obory, jako jsou Ústav mikrobiologie LF UP (bakteriologická, sérologická a virologická diagnostika) a od roku 1990 také Ústav imunologie LF UP (diagnostika parametrů buněčné a humorální imunity, výzkum v oblasti bakteriálních imunomodulátorů, standardizace diagnostiky a výroby alergenových roztoků). Tím vznikl nevdědný komplex spojující výzkum, výrobu a diagnostiku, ambulantní i lůžkovou léčebnou péči o pacienty s alergickými chorobami a poruchami imunity. Navíc se otevřel prostor pro pregraduální výuku a postgraduální doškolení v oboru.

Poslední desetiletí uplynulého století přineslo řadu změn i v tomto oboru. Především výrazně stoupl počet alergických onemocnění v lidské populaci. Bílá kniha o alergii uvádí, že až 40 % mladých lidí v Evropě patří mezi atopiky. V přepočtu na Českou republiku tak můžeme říci, že jsou mezi námi až 4 miliony atopiků, z nichž nejméně u poloviny již došlo k manifestaci alergických projevů. Nejzávažnějším alergickým onemocněním je bronchiální astma, které se v posledních letech dostalo do popředí zájmu odborníků na celém světě. Jedním z nejvýznamnějších znepokojivých faktorů v posledních letech je posun prvních

projevů nemoci do kojeneckého věku. Počet nemocných bronchiálním astmatem v naší republice se odhaduje na 500–600 tisíc, což představuje významnou celospolečenskou zátěž v důsledku ekonomické náročnosti léčby.

Nárůst počtu nemocných s bronchiálním astmatem je doprovázen významným pokrokem ve farmakoterapii tohoto onemocnění. Zavedení moderních inhalačních kortikosteroidů v kombinaci s dalšími léky (dlouhodobě působící beta-2 agonisté, teofyliny s prodlouženým uvolňováním, antihistaminika, antileukotrieny) umožnilo pozoruhodně zvýšení kvality života nemocných, snížení počtu těžkých exacerbací nemoci a posun těžiště léčby tohoto závažného onemocnění do ambulantní složky.

Během čtvrtstoletí své existence prokázalo Oddělení alergologie a klinické imunologie svůj nezastupitelný význam v komplexu léčebné péče poskytované Fakultní nemocnicí. Každoročně je zde ambulantně vyšetřeno více než 11 000 nemocných a hospitalizováno průměrně 800 pacientů prakticky ze všech krajů České republiky. Díky kolektivu lékařů s bohatými klinickými zkušenostmi a díky vysoké odborní úrovni poskytované péče je toto specializované pracoviště významným doškolovacím centrem pro postgraduální vzdělávání.

Prof. S. Boháč, MUDr. D. Pazdřová, LF UP

Ohlédnutí za konferencí

S olomouckým bohemistou a polonistou prof. E. Lotkem, CSc., z Katedry bohemistiky FF UP se většina budoucích češtinářů setkává hned první semestr docházky na fakultu. Přednášky z Úvodu do studia jazyka, které prof. Lotko – vedle jiných přednášek a seminářů – již dlouhá léta vede, jsou pro mnohé studenty jednak prvním setkáním se skutečnou vědou, jednak příležitostí hned na prahu vysokoškolského studia poznat, co znamená pojem „akademická noblesa“. Obě zmíněné veličiny se totiž v osobě prof. Lotky, jenž na Univerzitě Palackého působí více než pětadvacet let, ukázkově spojují a doplňují. Nedávné životní jubileum prof. Lotky bylo podnětem k uspořádání konference České, polské a slovenské jazykové a literární souvislosti, která se konala na půdě Filozofické fakulty ve středu 20. 2. Za řečnickým pulpitkem se ve dvou sekcích vystřídal celkem dvacet jedna více či méně známých osobností středoevropské slavistiky – dalších pět pak své vědecké zájmy a výsledky představilo prostřednictvím posterů (výraz „nástěnka“ je přece jen trochu zprofanovaný).

Z přednesených referátů byl zvláště zajímavý např. příspěvek prof. M. Komárka, DrSc. (Olomouc) k územní distribuci a etymologii severoslovanských názvů „čapa“, v němž autor navrhol vykládat ruské substantivum „aist“ („čáp“) z řeckého superlativu předavného jména „hagistos“ („nejposvátnější, nejdůstojnější“). Jazykově i kulturně tato etymologie

naprosto vyhovuje a představa čápa, brodicího se s rozvahou a elegancí na červených nohou bahnem a důstojně požírajícího všelijakou rybníční žoužel, etymologii z řeckého „hagistos“ jen podpoří. A hlavně – mít čápi hnízdo na komině bylo už od pradávna i v našich zemích považováno za záruku štěstí pro celý dům, mimo jiné proto, že se v čápech shledávala příčina populačního růstu. Velavka, pták prý záudný a uhrančivý, navíc bez schopnosti přinášet mimina, zdaleka v takové oblibě jako čáp nebyla.

Doc. M. Pančíková, CSc. (Bratislava) přednesla referát nazvaný Zrádné slova v blízkých jazycích. „Zrádnými slovy“ nazývají překladatelé takové výrazy, které ve dvou jazycích stejně vypadají a znějí, ale mají odlišný význam. Zlomyslností lexikálního vývoje pak je, že má tato významová různost často až nepříjemně citelný dopad na osudy komunikujících. Zcela neškodným příkladem může být nápis *Otroci na cesti spařeny někde ve Slovinsku, který neznamená „na silnici se pracuje“, nýbrž „děti na silnici“ (rozuměj „pobíhají“ – otrok je v jihoslovanských jazycích „dítě“ a s lidskými právy ani se společenským uspořádáním Slovinska to nemá mnoho společného). Skutečně osudový však může být dopad zrádných slov v případě překvapivých významových rozdílů např. mezi českým květen a polským kwiecień, jež v poznámce k referátu doc. Pančíkové připomněl prof. J. Kořenský, DrSc. (Olomouc). Ačkoli leží Polsko severněji než české země, kwiecień tam mají dříve – zrovna v době, kdy je u nás duben. A tak se může stát, že český badatel, pozvaný do Polska na „květnovou“ konferenci, přijíždí do země Lechů v době, kdy už je dobré čtyři týdny po všem a všude kolem se rozprostírá polský maj. Takovému badateli pak nezbude nic než se trochu projít po Polsce a proklínat Josefa Jungmanna, který pro češtinu slovo květen z polštiny vypůjčil, aniž by mu však ponechal původní význam.*

Na téma „zrádných slov“, zvaných též falešní přátelé překladatelů, promluvil např. i doc. J. Jodas (Olomouc). Ten mj. připomněl rozdíly mezi českými a polskými substantivy odvozenými od téhož slovního základu: „had“ se řekne polsky „wąż“ a vtip je v tom, že „hadice“ (např. zahradnická) je prostě „wąż gumowy“ (nikoli snad „samica węża“), pokud ovšem

neužijí Čech i Polák germanismu „šlauch“ – „szlauch“; polská „węzownica“ je technický termín s významem „hadovitá nálevka“. Přímou věcí národní cti by však mohl být rozdíl mezi českým a polským pojmenováním některých sportů – zatímco Poláci provozují „skok w dal“, my Češi skáčeme pouze „do dálky“ (zdrobnělina) – „skok do dali“ by zněl archaicky. Polákům se může zdát, že český výraz bezděčně implikuje slabší výkony a mohou se nám smát. I my se ale polštině a Polákům sousedsky posmíváme. Vzpomeňme si na známý vtip, že povel „V dvojřad nastoupit!“ zní prý v jazyce polském „Proszę pana, pan za pana, obok pana pan!“

O rozdílech mezi polštinou a češtinou v užívání hypokoristik (tj. jmen „domáckých“ – Mária od Marie, Slávek od Jaroslav, Bubek od Belzebub) promluvil doc. S. Pastýřík, PhD. (Hradec Králové). Poláci mnohá domácká jména (Kacza, Bartek) vnímají méně „domácky“ než Češi a používají je i v nižším oficiálním styku. Oslovíme-li polského kolegu standardní podobou jeho křestního jména (např. Bartoło-meusz), může mít pocit, že se k němu chceme chovat jako úřad – neosobně a povyšně.

Zajímavý referát o českých, slovenských a polských příjmeních s negací měla doc. E. Mrhačová, CSc. (Ostrava). Trochu zvláštně znějící příjmení typu Nekovář nebo Nedoma vysvětlovala jako relikty pohanských obav z démonů a hněvivých bužků, před kterými bylo třeba zakuklit si jméno, aby měly zlé síly zmatek v tom, komu mají škodit. Jestliže šli běsové např. po nějakém Kovařovi a v příslušné zemi nalezli někoho, kdo se jmenoval přesně naopak (Nekovář), museli odtáhnout s neporízenou. Tedy nejen kříž, ale i pouhá předpona platí na demony.

Konference České, polské a slovenské jazykové a literární souvislosti opět připomněla, že náš jazyk a realita, v níž žijeme, jsou vlastně jakýmsi amalgámem, který je těžko rozkládat na izolované složky. Zároveň názorem poukázala na fakt, že i kulturní realita střední Evropy se nelehko rozkládá na izolované národní jednotky. Jak těsně souvisí česká státní hranice se slovenskou a polskou, tak těsně se k sobě přimykají i naše jazyky a literatury.

O. Bláha, FF UP

Víte, že...

... na internetu vznikl nový jazykovědný portál?

Lingva Nova – <http://lingva.fbi.cz> – je jazykovědný portál, on-line net zine, orientovaný na jazykovědnou problematiku. E-zine je orientován zejména na mladé jazykovědné pracovníky, kteří studují v magisterských či postgraduálních studijních programech a mají omezené možnosti publikace. Tím se však samozřejmě nezavírá možnost publikace i pro ostatní jazykovědce a pedagogy, své statě, texty, studie či referáty mohou v podstatě publikovat všichni, jejichž příspěvky budou splňovat kritéria jazykové kultury a publikační etiky.

-red-

TÉMA: SOUČASNÝ JEZUITSKÝ KONVIKT

Začalo to v březnu 2000

Před dvěma lety byly zahájeny rozsáhlé rekonstrukční práce na jedné z nejvýznamnějších barokních památek Olomouce – tzv. jezuitského konviktu, který se má stát novým sídlem tří uměnovědných kateder FF UP (teorie a dějiny dramatických umění, teorie a dějiny výtvarných umění, muzikologie) a dvou kateder PdF UP (výtvarná výchova a hudební výchova).

Monumentální součást komplexu staré olomoucké univerzity, který se skládá z tzv. Starého konviktu z 60. let 17. století a tzv. Nového konviktu z 20. let 18. století, byla po zrušení jezuitského řádu v roce 1773 věnována vojenským účelům – vznikla zde tehdejší Jánošíkova kasárna.

V roce 1994 získala objekt bezúplatným převodem od Armády ČR (podobně jako objekt Zbrojnice) Univerzita Palackého; v té době už na něm byly provedeny některé přípravné práce (např. sanační práce, stavebně historický průzkum, projektová dokumentace, záchranný archeologický výzkum atd.).

V průběhu jednotlivých fází rekonstrukce se k projektovým záměrům vyjadřovali mj. vedoucí a pracovníci příslušných kateder UP. Pod názvem *Horká kaše I* se představili v roce 1998 – v tehdy ještě zchátralých prostorách bývalých Jánošíkových kasáren – studenti a pedagogové všech pěti kateder čtyřdenním maratónem happeningů, výstav, koncertů a divadelních představení.

Projekt přestavby jezuitského konviktu byl veřejnosti představen v únoru 2001, kdy byla v olomoucké Galerii Caesar slavnostně otevřena výstava s názvem *Horká kaše II*, jejíž součástí byly architektonické návrhy, studie a fotografická dokumentace. Při této příležitosti byl opravován komplex také na krátkou dobu zpřístupněn v rámci akce *Den otevřených dveří jezuitského konviktu*.

Nově rekonstruovaná budova bývalého jezuitského konviktu, jehož zastavěná plocha činí zhruba 3280 m², by měla uměnovědným katedrám UP poskytnout prostor pro specializované učebny, dílny, ateliéry, studovny a posluchárny; součástí jejich sídla bude také univerzální sál pro koncertní a divadelní projekty. Svůj prostor by zde měly naleznout i prázdninové letní školy, mezinárodní konference, přehlídka Academia filmu Olomouc a celý rekonstruovaný areál by měl využít svého atraktivního prostředí původní barokní stavby pro prezentaci uměleckých hodnot širší veřejnosti – měly by zde vzniknout koncertní a výstavní prostory, kino, divadlo, muzeum...

Slavnostní otevření rekonstruovaného jezuitského konviktu se očekává na podzim roku 2002.

-red-, foto -dan-

Zahájení by mělo být dostatečně reprezentativní

Otevření jezuitského konviktu se blíží. V těchto dnech probíhají pravidelná jednání kateder, jež se do nové budovy budou stěhovat. O perspektivách a využití této velkolepé budovy jsme hovořili s vedoucím Katedry teorie a dějin dramatických umění FF UP doc. Jiřím Štefanídesem:

Existuje už jasná představa, kde bude která katedra sídlit a jaké prostory bude mít k dispozici?

To je známo delší dobu. My už se v podstatě připravujeme na to, kdo bude v které pracovně sedět. Pokud jde o Katedru teorie a dějin dramatických umění FF UP, kromě poslucháren a pracoven bude mít v podkrovní „Dokumentační centrum dramatických umění“ s badatelnou, depozitářem a menším výstavním prostorem. Dále budeme mít k dispozici filmový sál, který bude zároveň sloužit jako filmová učebna, a sál určený především pro divadelní představení. Tyto prostory budou přístupny také veřejnosti.

Ve svém článku (ŽUP č. 16, str. 2) uvádíte, že jste provedli inventuru studijních programů a počtů studentů, hovořili jste o perspektivách studia. K jakým závěrům jste došli?

Především jsme si položili základní otázku, která je čas od času neformálně vyslovována, zda se konvikt nestane osmou fakultou univerzity, fakultou umění. Došli jsme k tomu, že za daných studijních programů a za stávající pozice kateder na univerzitě to zatím není možné. Nicméně při té příležitosti jsme se seznámili s prací spřízněných kateder, vyměnili si poznatky o tom, jaké studijní programy realizujeme apod. Zároveň jsme diskutovali o vytvoření nových studijních programů, které by měly jednoznačně odborné, nebo umělecké zaměření.

Pokud jde o naši katedru, zabýváme se například v současné době myšlenkou, že bychom připravili nový studijní obor na bakalářském stupni, který by se jmenoval dramaturgie se zřetelem k novým médiím.

Zmínil jste možnost otevření samostatné umělecké fakulty. Nebyla by to pro univerzitu příliš velká zátěž?

Konvikt bude pro univerzitu určitou finanční zátěží tak jako tak, ať už bude samostatným pracovištěm, nebo bude rozdělen mezi Pedagogickou a Filozofickou fakultu. Pokud se zaměření změní uměleckým směrem, je zde možnost navýšení koeficientu jednotlivých oborů. Provoz by pak mohl být lépe finančně zajištěn.

Nebyl by tento krok poněkud účelový? Měli by absolventi umělecky zaměřených oborů v našem kraji uplatnění?

Rozhodující bude, podaří-li se formulovat něco nového, co tu zatím chybí, a budou-li osobnosti, které budou schopny nový studijní program formulovat a rozvíjet. S potěšením mohu konstatovat, že už nyní, po absolvování teoreticky orientovaného studia, se celá řada našich absolventů uplatňuje například ve funkci dramaturga v divadlech, v televizních a rozhlasových studiích.

Máte již nějakou představu o využití konviktu pro mimouniverzitní, řekněme komerční účely?

Tuto představu rozvíjíme již čtyři roky a myslím, že se naše tehdejší představy v zásadě naplňují. Jednotlivé katedry připravují na příští rok veřejné akce. Naše katedra uspořádá s největší pravděpodobností v listopadu mezinárodní přehlídku animovaných filmů. Pokud vím, něco chystá Katedra výtvarné výchovy. Vše je ale zatím ve stavu zrodu.

Proběhla již nějaká jednání s městem či krajem?

Zatím neproběhla. V těchto dnech se rozhoduje o vypsání výběrového řízení na místo manažera, který by se měl v konviktu starat

o tyto záležitosti. Ten by pak měl začít vést jednání s městem, ať již o využití, nebo o získání grantů na konkrétní akce.

Jak se připravujete na slavnostní zahájení konviktu? Bude Horká kaše III?

Něco samozřejmě musíme vymyslet. Zahájení by mělo být dostatečně reprezentativní, aby ohlas překročil hranice regionu. Bude-li se akce jmenovat Horká kaše III, to zatím nevíme. V každém případě se katedry dohodly, že je třeba zvolit termín slavnostního otevření na přelom října a listopadu, abychom měli se studenty čas něco připravit. Myslíme si, že by se tohoto slavnostního zahájení měli zúčastnit mj. kolegové ze sprátených kateder, a to i ze zahraničních univerzit, aby se toto pracoviště co nejdříve dostalo do povědomí veřejnosti.

Rozhovor připravila

A. Novobilská, foto -dan-

Několik čísel

Jak pro Žurnál UP uvedl kvestor UP Ing. J. Jirka, Katedra výtvarné výchovy PdF bude mít k dispozici pro výuku (mimo chodeb a schodiště) celkem 2894 m², Katedra hudební výchovy PdF 1343 m², Katedra teorie a dějin dramatických umění FF 1343 m², Katedra teorie a dějin výtvarných umění FF 385 m² a Katedra muzikologie FF 443 m².

Podle informací studijního oddělení Filozofické fakulty UP studuje v současné době obor teorie a dějiny dramatických umění 63 studentů, obor filmová věda 43 studentů, obor divadelní věda 29 studentů, obor muzikologie 48 studentů a obor teorie a dějiny výtvarných umění 84 studentů (jedná se o řádné denní studium).

Na Katedře výtvarné výchovy PdF nyní studuje 164 studentů a na Katedře hudební výchovy PdF 175 studentů. Kromě toho zajišťují obě katedry výuku pro zhruba čtyři stovky posluchačů denního studia oboru učitelství pro 1. stupeň ZŠ.

-red-

TÉMA: SOUČASNÝ JEZUITSKÝ KONVIKT**OTÁZKY PRO KVESTORA UP****Jaká hudba bude znít konviktem?****Hlavním posláním KHV PdF je vychovávat dobré učitele hudební výchovy**

Trochu se obávám, že v současné situaci českého vysokého školství jsou poněkud nereálné představy o zřízení „umělecké fakulty UP“ jako vysoké umělecké školy (fakulty) typu akademií (AMU, AVU), za jejichž první krok by mohl někdo pokládat soustředění tzv. „uměnovědných“ kateder FF a PdF do bývalého jezuitského konviktu. Na rozdíl od sesterské Katedry výtvarné výchovy PdF sídlící již několik let v provizorních prostorách i tři pracoviště FF bude Katedra HV jen s velmi nostalgickými vzpomínkami opouštět své dosavadní sídlo v Purkrabské ulici, kde byla od svého vzniku, v posledních sedmi letech zde prožila mnoho útrap ze stavebních úprav (ale i pěkných chviliek s dobrou hudbou) a kde si z grantů a jiných účelových dotací zřídila slušně vybavené nahrávací studio, pro komorní akce a interní interpretační semináře dostatečně koncertní sálka i relativně dobře vybavenou multimediální (počítačovou) učebnu. Naše pracoviště má poněkud jiné hlavní úkoly než katedry z Filozofické fakulty UP, s nimiž jsme však vždy rádi spolupracovali a tuto spolupráci hodláme v budoucnu ještě zintenzívnit. Uvědomujeme si, že jsme uměnovědnou katedrou Pedagogické fakulty UP, která se v současné době může jen těžko transformovat v jiný typ učiliště; mimochodem, takřka všechny pedagogické fakulty v republice (včetně ostravské) mají své katedry hudební výchovy a vznik *Institutu pro umělecká studia Ostravské univerzity* v čele s prof. Bernatíkem a podobné pokusy v Hradci Králové či Ústí nad Labem jsou zcela jiná kapitola.

Hlavním posláním Katedry hudební výchovy PdF UP je připravovat dobré učitele hudební výchovy na základních a středních školách (studijní programy – učitelství HV pro 2. stupeň ZŠ a učitelství HV pro střední školy). Tito učitelé by však měli být samozřejmě dobrými hudebníky. Tzv. odbornou hudební výchovu na KHV v současné době studuje téměř 180 studentů prezentačního studia v kombinaci s češtinou, matematikou, speciální pedagogikou, angličtinou, němčinou, tělesnou výchovou na FTK, pedagogikou a vesměs filologickými obory z FF i matematikou studovanou na PíF UP. Pracoviště však také zajišťuje výuku hudebních disciplín pro čtyřleté studium učitelství na 1. stupni základních škol (těchto studentů je i s tzv. „dálkaři“ a s posluchači učitelství na 1. stupni speciálních škol něco přes sedm set). Na katedře se dále realizuje magisterský studijní program učitelství pro střední školy a ZUŠ (hudební výchova v kombinaci s hrou na klavír, či varhany, nebo se zpěvem – ten nejvíce inklinuje k typu studia na umělecké škole), který současně studuje kolem 25 studentů. Je přirozené, že mezi těmito devíti sty studenty se najde mnoho desítek mladých lidí mimořádně hudebně nadaných, kteří se uplatňují jako sólisté či v uměleckých souborech komorních, ansámblech vokálně instrumentálních i sborových, a to jak v rámci studovaných programů, tak i ve svém „mimoškolním“ čase, pod vedením svých pedagogů, vesměs významných umělců, uznávaných doma i v cizině, jako jsou např. pěvci – členové opery Moravského divadla v Olomouci J. Majtner a P. Martinek, varhaník P. Planý, sbormistr dětských a mládežnických sborů J. Klimeš, skladatel V. Zouhar a další.

Významných celostátních i zahraničních úspěchů dosáhl na katedře zkoušející soubor *Damian* (umělecký vedoucí doktorand katedry Mgr. T. Hanzlík). Z mnoha přehledů a zvláště z *Interpretačních soutěží posluchačů pedagogických fakult z ČR* si olomoučtí studenti pravidelně odvázejí přední umístění (poslední ročník této soutěže se v roce 2001 se konal právě v Olomouci). Každým rokem své studium na katedře HV končí tzv. *diplovým* nebo *absolventským koncertem* v oborech klavír, housle, zpěv, varhany, event. další nástroje či sbormistrovství nejméně tři studenti (některé roky sedm i více). Příležitostná veřejná vystupování sólistů a komorních souborů z řad studentů a pedagogů katedry (např. nastudování hanácké lidové opery z 18. století *O Landeborkovi*) se dosud uskutečňovala nejen v olomouckém Muzeu umění,

ale PdF na Žižkově náměstí, olomouckém Vlastivědném muzeu i mimo olomouckých sálkách, ale i při různých slavnostních a pracovních příležitostech na mnoha fakultách UP (konference, semináře, Univerzita třetího věku apod.).

V minulých pěti letech získalo pracoviště celkem 14 grantů a účelových dotací na materiální dovybavení pracoviště, na pořádání konferencí a studentských soutěží, vydávání sborníků a uměleckou činnost studentů i pedagogů katedry v celkové hodnotě téměř tři milionů Kč. Zvláště úspěšně se daří vysílat studenty v rámci projektu Erasmus-Socrates ke studijním pobytům (jednoseměstrální) do Rakouska, Německa a Anglie (16 studentů) a přijímat hostující profesory z těchto zemí. Tito zahraniční hosté se podíleli na několika projektech přednáškových cyklů pro studenty magisterského a doktorského studijního programu posluchačů Katedry hudební výchovy PdF UP. V současné době má pracoviště uzávněny v rámci programu Erasmus-Socrates spolupráci s šesti univerzitami v Německu, Rakousku a Anglii.

Naše katedra se také významně odborně (nikoliv však finančně; zde musely hledat hlavní pořadatelské agentury Feste musicale a ATH jiné zdroje) podílela na dvou velkých tradičních olomouckých festivalech, *Svátky písní a Baroko*. Využívat však efektivních interiérů konviktu pro tyto akce v budoucnu bude pro nepředstavitelně vysoký nájem naprosto nemožné.

Od roku 1996 je pracoviště pořadatelem pravidelných celostátních konferencí s mezinárodní účastí. Letos na květen ohlášenou akci jsme však po dohodě s Katedrou muzikologie FF přeměnili v naši společnou a mnohem prestižnější mezinárodní konferenci *Hudební pedagogika a výchova – minulost, současnost, budoucnost*, která by měla navázat na proslulé tzv. Nitranské konferencce z dob před rozdělením společného státu se Slováký. Tu teď připravujeme do konviktu na listopadový termín, a to v rámci jeho slavnostního otevření, stejně jako cykly koncertů souborů a sólistů z řad studentů a pedagogů obou kateder.

Je možné, že inspirativní prostředí barokních interiérů posílí všechny výše uvedené hudební aktivity studentů i členů Katedry hudební výchovy Pedagogické fakulty UP a zvýší jejich atraktivitu a zájem o pracoviště doma i v cizině. A tak si přece jen troufám věřit, že ačkoliv jsme dosud měli představy některých kolegů z uměnovědných kateder za nepřiměřené megalomanské a přijímali jsme je s určitou rezervovaností, že přece jen dobrá hudba „temperovaná studentským mládím“ bude v konviktu znít od rána do večerních hodin pro potěšení i užitek všech: studentů, pedagogů, domácích a zahraničních hostů i olomoucké hudbymilovné veřejnosti, že se přece jen stane konvikt významným olomouckým kulturním stánkem.

Prof. K. Steinmetz, CSc.,
vedoucí Katedry hudební výchovy PdF UP

Kvestorovi UP ing. J. Jirkovi jsme položili několik otázek týkajících se provozních záležitostí konviktu:

Jaký je finanční odhad na roční provoz konviktu?

Vlastní provozní náklady lze zatím jen odhadovat, případně odvozovat z dokumentace, která ovšem doznala v průběhu stavby několika změn. Zejména regulační systémy u vytápění mohou při správném používání spotřebu energie výrazně ovlivnit.

Předpokládá se, že by celkové náklady na energii a vodu mohly dosáhnout o něco vyšší úrovně, než je tomu u Zbrojnice – konkrétně by mohlo jít až o 2,5 milionů Kč ročně. Tento předpoklad ovšem nezahrnuje vliv posledních projektových změn směřujících zejména ke snížení nákladů na vytápění (zejména tzv. nesousledné vytápění, tj. regulace podle jednotlivých místností)

Pro porovnání by se mohlo uvést, že náklady na energii a vodu v současných působících kateder (ač se dají jen velmi nepřesně oddělit od nákladů ostatních pracovišť) v přechodných nouzových podmínkách dosahují cca jednoho milionu Kč ročně. Nemělo by ovšem zapadnout, že přesunem pracovišť do Konviktu ušetří UP ještě 600 tisíc Kč ročně za pronájem objektu Wurmova 13 a současně si uvolní prostory pro další rozvoj některých dosud velmi stísněných pracovišť, zejména u Filozofické fakulty. Pokud se týká ostatních provozních nákladů (ostraha, úklid apod.), to zatím nelze určit přesně. Bude záležet na dohodě fakult (FF a PdF), zda budou tyto služby zajišťovány vlastními pracovníky či zda budou zajišťovány externími firmami a v tom druhém případě, jakých podmínek se podaří při smluvních jednáních dosáhnout. Jednáno o těchto záležitostech by měla proběhnout v nejbližších dnech.

Počítá se s tím, že budou konvikt využívat město či kulturní organizace? Uvažuje se o finančním spolupodílení?

Záleží na tom, co se pod tímto využíváním rozumí. Pochopitelně by se měl objekt městu a veřejnosti vůbec dosti otevřít. Podle našich záměrů by měl objekt mít vlastní programového pracovníka, který by se staral o jeho využití nad rámec běžného provozu (výuky, výzkumu, tvorby apod.). To je rovněž předmětem probíhajících jednání. Podle našich představ by ovšem mělo jít především o organizování výstav, divadelních a filmových představení (mj. i AFO), koncertů, konferencí, seminářů apod., a to jak pro univerzitní, tak pro mimouniverzitní veřejnost. Vybavení objektu by mělo (a doufáme, že bude) těmto požadavkům odpovídat. Otázka finančního spolupodílení je dost problematická. Mělo by spíše jít o vlastní režii (a tím ve svém důsledku i vlastní příjmy z těchto aktivit). Tím ovšem jinou formu spolupráce s jinými kulturními institucemi předem nezavrhujeme. Otázku přímého finančního spolupodílení jsme připraveni řešit v případě zajištění kavárenského provozu, který by v tomto objektu neměl s ohledem na množství studentů a pedagogů chybět.

Konkrétní představy o aktivitách směřovaných k veřejnosti by ovšem nejlépe specifikovaly samy katedry, které se mimo jiné i k těmto tématům již delší dobu pravidelně scházejí.

-ano-

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

V době přípravy tohoto čísla Žurnálu UP, ve kterém se věnujeme průběhu rekonstrukce a využití bývalého jezuitského konviktu, publikoval shodou okolností *Olomoucký den* vyjádření tajemníka Pedagogické fakulty UP Ing. M. Tomáška, z nějž vyjímáme:

„Moc o to nestojíme, ale bohužel je to tak. Konvikt pro nás prostě bude takový danajský dar.“ Ikonicky poznamenal k nákladům na provoz konviktu tajemník PdF Milan Tomášek. „Podle hrubých propočtů to vypadá, že jen za plyn tam zaplatíme asi tolik, co v současné době za celou fakultu,“ připojil. (...) „Velké sály a uprostřed nich široké sloupy, rozlehlé chodby. Představoval bych si spíše využití pro galerijní účely.“ (...) „Ale tak to bývá. Rektorát rozhodne o investičním plánu, a my potom platíme provoz.“

Tajemník fakulty: Je to danajský dar,
Olomoucký den, 1. 3. 2002

O stanovisko k vyjádření Ing. M. Tomáška, tajemníka Pedagogické fakulty UP, zveřejněném v *Olomouckém dni* 1. 3. 2002 jsme požádali rektorku UP, prof. J. Mačákovou:

Prof. J. Mačáková: Rekonstrukce bývalého jezuitského konviktu (tzv. Jánošíkových kasáren) se pomalu chýlí ke konci, zástupci pěti kateder směřujících do této budovy se pravidelně scházejí. Na svých setkáních řeší nejen to, jak mají být jednotlivá pracoviště vybavena, ale snaží se také o užší propojení studijních programů, o vhodnější využívání prostoru, který budou mít k dispozici. Proběhly dvě velmi zdařilé akce s názvem Horká kaše I a Horká kaše II, na kterých se podíleli studenti i akademičtí pracovníci těchto kateder. Do této atmosféry náhle zaznělo

Dokončení na str. 8

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

Dokončení ze str. 7

vyjádření tajemníka Pedagogické fakulty Ing. Tomáška, které mne velmi nepřijemně překvapilo. Univerzita Palackého získala budovu jezuitského konviktu už v roce 1994, od té doby se jednalo o jejím využití. Zcela logicky se nabízel možnost, aby v budově po rekonstrukci působili katedry Pedagogické fakulty, které musely uvolnit budovu předávanou církvi. Existuje materiál s názvem Investiční rozvojový program na léta 1996–2005, který projednával a schválil AS UP 3. 1. 1996. V tomto dokumentu je také rekonstrukce v Univerzitní ul. 3, 5 s určením pro uměnovědné katedry PdF a FF. Jak si pak mám vysvětlit prohlášení Ing. Tomáška, že „rektorát rozhodne o investičním plánu a my potom platíme provoz“? Budova je velmi rozlehlá a chápu, že vedení Filozofické i Pedagogické fakulty mají obavy, jak bude hradit provoz. Ovšem pokud si vzpomínám, nikdy zatím nezaznělo zcela jasně vyjádření vedení Pedagogické fakulty, že nechce, aby se její katedry do konviktu stěhovaly. Pokud by se to stalo ještě před tím, než byl zpracován projekt, bylo by možné zvažovat jiné využití. Jsem ve funkci od února 2000, tedy od doby, kdy už jsme zadávali vlastní rekonstrukční práce. Ani tehdy jsem neslyšela, že PdF nestojí o „danajský dar“, jak podle Olomouckého dne uvedl Ing. Tomášek. Pokud byly námítky vedení Pedagogické fakulty tak silné a zcela vážné miněny, pak měly zaznít už dávno a především jsme o nich měli diskutovat na odpovídající úrovni, tedy např. na jednání Akademického senátu UP, na Kolegiu rektora nebo na Vědecké radě UP. Pripadá mi velmi nešťastné, že jsou zveřejněny teď, těsně před dokončením rekonstrukce, v okamžiku, kdy se snažíme získat prostředky na vybavení.

-red-

... A PŘÍŠTÍ TÝDEN...

12. BŘEZEN

Ing. P. Martinek, Ph.D. (PřF UP Olomouc): **Konstrukce EOL-gramatik.** Seminář z univerzální algebry a uspořádání množin. Posluchárna PřF UP č. 301 v Olomouci-Hejčíně, Tomkova 40, 13 hod. Pořádá Katedra algebry a geometrie PřF UP.

Věty o pevných bodech z hlediska aplikací na ODR. Seminář z diferenciálních rovnic. Olomouc-Hejčín, posluchárna č. 202, 13.30 hod. Pořádá Katedra matematické analýzy a aplikací matematiky PřF UP.

13. BŘEZEN

RNDr. I. Jongepierová (Správa CHKO Bílé Karpaty): **Obnova druhově bohatých luk v Bílých Karpatech.** Cyklus přednášek Katedry botaniky PřF UP. PřF UP, ul. Šlechtitelů 11, hlavní budova, velký přednáškový sál (č. 501), 16.30 hod.

PhDr. M. Macková: **Proinstanční úřednictvo venkovských okresů františkojosefinské monarchie.** Doktorské čtení. Katedra historie FF UP, posluchárna č. 13, 16.45 hod.

14. BŘEZEN

Doc. R. Švácha: **Architektonický prostor.** Cyklus přednášek Katedry dějin umění FF UP. Katedra teorie a dějin výtvarných umění, Wurmovova 13, posluchárna č. 3, 15 hod.

Studentský biograf: Alexandr Něvský (r. S. Ejzenštejn, SSSR 1938). Filmový sál FF UP, 20 hod.

15. – 16. BŘEZEN

Multidisciplinární mamologické sympozium. Konference. Hotel Diana, Velké Losiny. Pořádá Radiologická klinika LF UP.

-red-

Diskuse, názory, ohlasy

Danajský dar?

Po téměř třech letech provizoria se blíží doba, kdy se mají umělecké a uměnovědné katedry PdF a FF přestěhovat do zrekonstruované historické budovy, součásti staré olomoucké univerzity. Ano, mám na mysli budovu bývalého jezuitského konviktu. V průběhu posledních deseti let vynaložilo vedení UP mnoho úsilí, aby se podařilo zajistit převod budovy, peníze a provedení její generální opravy. Aby tak studenti a učitelé uměleckých oborů konečně měli důstojné pracovní podmínky. I oni sami nebo jejich zástupci měli určité možnosti mluvit do této rekonstrukce. Většina normálně uvážujících lidí by si asi řekla – konečně, architektonicky zajímavý a cenný objekt bude opět sloužit svému původnímu poslání. Umělecky zaměření studenti a vyučující zde naleznou inspirující prostředí pro svou práci, olomoucká i mnohem širší veřejnost se zde bude setkávat na výstavách, komorních koncertech, třeba tady bude mít prostor i studentské divadlo. Univerzita a město Olomouc se mohou pochlubit další krásnou restaurovanou památkou, v níž kypí život.

Misto toho slyšíme slova o „danajském daru rektorátu“ nebo stížnosti typu „my potom platíme provoz“. Tak nevím, jsem na akademické půdě, nebo

mezi hokynáři? Dorostli jsme vůbec k tomu, abychom se mohli považovat za řádné členy společenství evropských univerzit? Není to bohužel poprvé, kdy o tom musím v některých souvislostech pochybovat. Vim, že finanční situace univerzity není dobrá. Možná si to mnozí ani příliš neuvědomují, ale zvýšení dotace v tomto roce nekryje např. ve srovnání s rokem 1999 ani inflaci ani nárůst počtu studentů. Ale naše uvažování přece nesmí končit na přepážce univerzitní účtárny nebo poloprázdné pokladny. Nebo ano? Pak nám ale asi tak hned nikdo nepomůže.

Věřím, že na tom ovšem tak špatně nejsme. Nechci si přehlížet vlastní polévku. Ale jen tak mimochodem, provoz areálu biologických oborů PřF v Holici je rovněž velmi nákladný. Dobré pracovní podmínky a hlavně obětaví a iniciativní lidé vytvořili kvalitní pracoviště, která jsou schopná zajistit finanční prostředky i mimo dotaci MŠMT. Tak se mohou podílet významně nejen na financování vlastního provozu, ale v nutných případech pomohou i zbytku fakulty. Takoví lidé se najdou určitě i na PdF a FF. Jsem proto alespoň trošičku optimista.

Prof. L. Dvořák, proděkan PřF UP pro vědecké a výzkumné záležitosti

Z HISTORIE OLOMOUCKÉ UNIVERZITY

O studentských „tumultech“ v Olomouci první třetiny 18. století II/

(Dokončení z minulého čísla.)

Šarvátky studentů s vojenskými či městskými strážemi neustaly, ani když v srpnu 1734 byli někteří studenti filozofické fakulty za účast na těchto incidentech (zpravidla spočívajících v házení kameny po patrolující stráž) ze studia vyloučeni. Komise, zřízená tehdy s cílem zamezit studentským „tumultům“ a složená z univerzitního kancléře Jana Liebiga (nar. roku 1681 ve slezském Hlohově, v letech 1728–1732 děkana teologické fakulty), profesora hermeneutiky Františka Weinera (nar. roku 1692 ve slezském Hlohově), profesorů práva, zástupců olomouckého magistrátu a hejtmána Olomouckého kraje Františka Fortunáta Miniatto barona de Campoli dospěla 17. listopadu 1734 k závěru, že studenti olomouckého vysokého učení nejenže tráví nadměrně času po hospodách při hubbě a pivě, ale navíc si rádi vyhledávají byty v svobodných, samostatně bydlících žen, kterýchto nemrav dotýcná komise s největší přísností zakázala. Plyne odtud, jaké difference byly mezi bujným životem většiny studentů pobývajících na olomoucké univerzitě „ve vlastní režii“ a mezi menšinou konviktistů, jejichž život byl sešněrován tuhým režimem vládnoucím ve zdech jezuitského konviktu, neméně jako život alumnů olomouckých klášterů, zejména premonstrátského kláštera na Hradisku u Olomouce, studujících na zdejších řádném učilišti nebo na univerzitě.

Ani hrozba trestu, ani apely na křesťanskou věrouku a morálku neuchránily studenty olomoucké univerzity od vyslovené kriminálních deliktů, jak o nich vypovídají akta dochovaná ve fondu olomouckých jezuitů v Moravském zemském archivu v Brně a kniha zápisů ze zasedání akademického magistrátu olomoucké univerzity v soudních záležitostech z let 1724 až 1742, jež se nalézá ve fondu Univerzita Olomouc, součástí archivních fondů olomouckého pracoviště Zemského archivu v Opavě. Dozvídáme se tak například, že se roku 1706 dopustil bývalý žák František

Burghart v jezuitském kostele svatokrádeže, že roku 1714 zavraždil student fyziky Karel Römer jakousi ženu, že v červnu 1724 vybil studenti krčmu Zuzany Šafránové a také že se roku 1728 Maxmilián Mitterovský baron z Nemyšle sekal kordem s Janem rytířem z Lockenau na veřejném náměstí, nežli je městská stráž zatkla a dopravila do akademického karceru. Dne 3. července 1734 zabil student Scriver (Schriener) v hostinci U Bílého koníčka v Pekařské ulici svého přítele Jana Auera, bakaláře filozofie, 10. října 1735 se jistý student ocitl v městské šatlavě, řečené „Zirkelwacht“, aniž by tím byla podle rektora reverzu dotčena akademická jurisdikce. Roku 1739 byl syntaxista Bartoloměj Přibyl z Holice obviněn z vraždy čtvrtního strážného Bedřicha Rottera; kronikář, jenž případ zaznamenal, jmeně obviněného neuvěděl, ale připojil, že k vraždě došlo 21. srpna onoho roku kolem 12. hodiny noční před jezuitskou kolejí a že vrah po činu uprchl. Studenti se dokonce dopustili násilí na samém olomouckém purkmistrůvi Matyáši Schwabovi.

Ve výčtu deliktů studentstva podrobeného pedagogické péči olomouckých jezuitů bychom mohli pokračovat, ale snad uvedené případy postačí k závěru, že mládí „cives academici Almae Caesareae Regiae ac Episcopalis Universitatis Iesu“ atmosféru města Olomouce v době kvetoucího baroka notně rozvířovali.

(Z připravované kolektivní publikace *Jezuitský konvikt v Olomouci*, jež vyjde ve Vydavatelství UP během srpna 2002.)

Doc. J. Fiala, CSC., FF UP
Část zápisu o zavraždění bakaláře filozofie Jana Auera 3. července 1734 (Protocolum Almae Caesareae Regiae ac Episcopalis Universitatis Iesu, Zemský archiv Opava, pracoviště Olomouc, fond Univerzita Olomouc (1576) – 1640–1950, inv. č. 70, Kniha č. 21, nepaginováno).